

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cveta@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ.....

АНКА ТОМОВА

Директор на ДГ „Детелина“
с.Победа, общ. Добричка

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

НА ДЕТСКА ГРАДИНА „ДЕТЕЛИНА“,

СЕЛО ПОБЕДА, ОБЩ. ДОБРИЧКА

Програмната система е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел. Тя определя процеса на предучилищното образование и е част от част от Стратегията за развитието на детската градина 2020 – 2024, съгласувана с Обществения съвет към ДГ „Детелина“, приета с решение на ПС – Протокол № 8 от 26.08.2020 г. и актуализирана с решение на ПС-Протокол № 9/11.09.2023г., утвърдена със заповед №90/11.09.2023г. на Директора на ДГ .

Програмната система отговаря на изискванията на чл. 29 ал. 3 от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование, а именно:

- ✚ създава условия за придобиването на компетентностите по всяко от образователните направления по чл. 28, ал. 2;
- ✚ отчита спецификата на детската градина или училището и на групите;
- ✚ съответства на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата.

През учебната 2022/2023 година ДГ „Детелина“ работи по програмна система „Ръка за ръка“ на издателство „Просвета“, която е основана на тезата, че емпиричното и рефлексивното систематизиране и обогатяване на субективния опит предпоставят

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cvet@abv.bg

последователното и планомерното стимулиране на детския потенциал при водещата роля на педагога и подготвената (структурирана) от него среда чрез помагалата за обучение и диагностика, допълнени от игровите и образователните средства към тях.

I. ПОДХОДИ И ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1. ПОДХОДИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Функциите на образователната институция е да бъде център за интелектуализация, прагматизъм и успех. Отвореното за публично участие предучилищно образование изисква екипни форми на партниране – групови решения на проблемите при еманципирането на детето в предучилищната институция като съзидател. Програмата гарантира прилагането на педагогически технологии, структурно подчинени на съвременни подходи:

Рефлексивен и ценностно ориентиран подход:

- Рефлексията от своя страна изисква развитие на такива феномени като: самооценка, самоконтрол – саморегулация при решаване на игрови, практически и познавателни задачи.
- Ученето през целия живот интегрира всички процеси на взаимодействие (формални и неформални), които развиват детската индивидуалност с цел стимулиране на представи, умения и компетенции.
- Постмодернистичните концепти в план образование налагат стимулиране на межкултурната рефлексия в европейското образователно пространство.

Хуманно-личностен подход:

- Личният опит е в основата на субективния опит – основна функция на образователната институция е да се осъзнае и систематизира стихийният опит на детето.
- Възпитаването и обучението на детето се осъществяват чрез съчетаване на вербалните с игрови, нагледни и практически интерактивни техники.
- Дейността не е цел, а културните компетенции чрез нея като средство придават модерна характеристика на европейското образование в комплексно интегрираните форми на интеракция на основата на водещата за психичното развитие – игровата.
- Гарантират се динамичните преходи от ситуации като варианти за мястото и

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cvet@abv.bg

позицията, на ролята и статуса на детето в тях.

- Търсят се индикатори за вътрешната динамика на игра и усвояване, на познание и креативност.

- Осигурява се самоактуализацията на индивидуалността – стабилност, присъединяване и приемане, самоуважение и толерантност.

Комуникативно-експресивен и креативен подход:

- Разчита се на неформални контакти, общи желания, идеи и проекти.
- Подпомага се индивидуалната експресивност на детето.
- Акцентира се върху креативните прояви в играта, познанието, общуването.
- Развиват се комуникативни умения, уменията за самопредставяне и за работа с другите – в диади, малки групи и в екип.

2. ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Усъвършенстването на предучилищното образование се свързва и с промяната на личностните характеристики на учителя, реализиращи се като насоченост на педагогическото взаимодействие с децата. Той изпълнява хуманната мисия да води детето, като му осигурява сигурност при постигането на съвместни игрови, познавателни и практически цели – на свобода за избор на възможности за начини на действие, съобразно индивидуални и групови потребности и интереси. Това определя вида на основните организационни форми за реализиране на педагогическо взаимодействие.

В Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование са посочени основната и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие. Формите на педагогическото взаимодействие се организират в съответствие с прилаганата в детската градина програмна система при зачитане на потребностите и интересите на децата.

Основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра. Ситуационната форма е смислово организираната и ценна за субектите делова и личностна среща в индивидуален, партньорски и екипен (групов план) между децата и педагозите (възрастните – учители и родители). Ето защо насочеността на взаимодействието един към друг като към ценни за общуването партньори е важно при обособяването ѝ като

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;

e-mail: ana_cvet@abv.bg

открояваща се и доминираща за момента педагогическа ситуация. Наименованието “педагогическа ситуация” като основна форма за партниране с педагога не е самоцелно, защото освен социалните и психологически компоненти, известни в специализираната литература, са важни образователните цели, свързани с тематичното съдържание, методите на актуализирането му, очакваните резултати и ключовите ядра на детския опит.

Педагогическите ситуации се организират само в учебно време и осигуряват постигането на компетентностите, определени в Държавния образователен стандарт за предучилищно образование. Основни форми на педагогическо взаимодействие ще се организират по образователните направления: „Български език и литература“, „Математика“, „Околен свят“, „Конструирание и технологии“, „Изобразително изкуство“, „Музика“ и „Физическо възпитание“.

В обучаващите ситуации детето осъзнава собствените си възможности, открива трудностите на познавателните задачи, формулира и търси пътища за тяхното преодоляване.

Игровите, игрово-познавателните и практическите ситуации са свързани с преживяванията на детето в играта, социалното научаване и практиката му, които съответстват на неговите очаквания.

В игрова ситуация се развиват качествата — увереност, независимост, отговорност, адаптивност, общественост, лична и групова идентичност, които са в основата на творческите прояви и техният основен показател - степента на самостоятелност. В ролево-ориентираните ситуации и игри детето е безгранично свободно при създаване на условия за преобразуване на света, докато в игрите с правила (подвижни, обучаващи и пр.) и с артистичен характер (драматизации, етюди и пр.) тези условия са фиксирани в система и изборът на детето се ограничава в нея.

В ***игрово-познавателната ситуация*** става въпрос за „преобразуване” на света, за изпробване на неговите познавателни компоненти, при което детето създава условия да изразява своите желания, стремежи и предава чувства. В тази ситуация в един момент доминира игровият, а в следващия момент – познавателният способ и не е от значение кой от двата е водещ, а е от значение как детето преживява в тях първите празници на свободното познание и изява. Тя изменя логиката на преподаване и учене в предучилищна възраст в рамките на обучение в широкия смисъл на думата – детето

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cveta@abv.bg

извършва действия и преживява постижения, за които е направило избор и носи отговорност. Изменя се неговата позиция при взаимодействие с възрастния – не като потребител на информация и знания, а като откривател на пътища за решаване на игровата задача и на стратегии за самоутвърждаване.

При определянето на *практическите ситуации* се има предвид, че най-подвижен и прогресивен елемент в дейността е способът (като система от действия или операции). Много задачи могат да се решат не само с един, а с няколко способа.

Комплексните ситуационни форми са на основата на игровите – комбинирането и динамичните преходи между тях са важни за гарантиране на самостоятелните стратегии, както в обучаващ, познавателен, така и в практически, приложно-продуктивен и приложно-художествен план. Затова формирането на дейността е стара парадигма, но използването ѝ като важна, педагогически изпълнена със съдържание форма за възпитание и обучение при постигане на собствените цели е резултатна управленска тенденция в личностната култура на подрастващите. Това се извършва в зависимост от компетенциите, усъвършенствани чрез ситуационните форми при характерни за целите и съдържанието стратегии в образователните направления.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират ежедневно по преценка на учителя и са свързани с цялостната организация на деня в детската група. Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности от определените в държавния образователен стандарт за предучилищно образование, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване живота на детето. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическите ситуации. При разработването на програмната система в тази част може да бъдат описани някои допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, които се реализират във всички групи на детската градина и са част от системните дейности за постигане на поставената цел.

Методите на педагогическо взаимодействие съчетават насочеността към опознаването на предмети, практикуването и играенето с тях, от една страна и оперирането, изпробването, преобразуването и информирането – от друга. Така те съдържат в комплекс словесни, нагледни, практически и игрови похвати, които в

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cveta@abv.bg

зависимост от ситуацията и нейния вид доминират и се съподчиняват взаимно.

Предметно-оперативните методи са такива, при които насочеността – потребности, желания, очаквания и т.н. се отнасят до предмети и обекти или техните признаци, които в определена степен са привлекателни, значими, необичайни за детето и задържат неговото внимание. Другата им типична специфика се отнася до вида на използваната стратегия – тя е в основата си манипулиране с тях под формата на опериране. Тук спадат: обследването, разглеждането, предметните игри и предметното моделиране (макетно-оперативен характер).

Практико-изпробващите методи са методи, при които насочеността на детските потребности и цели е свързана с практикувания, значим за него опит, а тенденцията в действителен план е подчинена на изпробването на самостоятелни способности при промяна на елементи от действителността. Това са предимно методи за трансформиране на старото в ново образувание, на вече овладян начин на действие и мислене в нов способ на познание. Тук спадат: елементарните опити, детските експерименти, предметно-схематичното и графично моделиране (възприемане и пресъздаване чрез графични рисунки и схеми; пресъздаване чрез знаци, задаващи нагледни и съществени връзки между предметите и обектите и явленията).

Игрово-преобразуващите методи на взаимодействие са онези основни средства, чрез които се структурират преходите в педагогическите ситуации – директно педагогическо управляване на взаимодействието и с индиректно педагогическо посредничество главно в игровите и игрово-познавателните ситуации. Това са методи, при които насочеността на детето все още се определя от доминирането на игровите потребности и цели, а операционално-техническата страна на взаимодействието се осъществява в широките аспекти на преобразуването, което всъщност често пъти е под формата на пресъздаване. Тук спадат: инсценировките, етюдите, артистичните упражнения, деловите и симулативни игри, игрите-асоциации, театрализираните игри (кукления театър, пантомимата, сенков театър и пр.), игрите-драматизация, режисираните игри, авантюристични и приключенски игри, електронни и видеоигри, компютърни игри, обучаващи игри, интелектуални игри, подвижни игри, спортно-подготвителни и спортни игри, музикални и музикално-ритмични игри, народни игри, фолклорно-обредни игри и пр.

Информационно-познавателните методи, са методи на взаимодействие, при

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cveta@abv.bg

които насочеността на детето е към придобиването на актуална, значима и ценна за него информация като сведения за нещата в света, която се осъществява чрез варианти на познавателни стратегии, гарантиращи преходите в усъвършенстването на етапите на интелектуалното развитие. От това определение следва, че придобиването на информация не е самоцелно и не е подчинено на схващането: “колкото повече, толкова по-добре”. Значимите за децата сведения се определят от условията, които провокират ориентирането в тях – недостиг на информация, преоценяването ѝ от нова гледна точка, като неактуална за ситуацията, оценка на собствените знания и пр. Тук спадат: методите на взаимодействие като различните видове наблюдение, беседа, демонстрация, упражнение, разказ и четене на художествена литература.

Ролята на педагогическото взаимодействие чрез комплекса от форми и методи се изразява в превръщането на социалните очаквания на детето в негови индивидуални постижения:

1. Преживяването на конфликт или съгласуваност в жизнена среда
2. Непосредствено преживяване на жизнено благополучие
3. Оценка като стимул за самоутвърждаване
4. Емоционални елементи в личния си опит
5. Удовлетвореност от форми на самоутвърждаване и утвърждаване на другите
6. Отношенията и регулирането на поведението в условията на сътрудничество са централен аспект в условията на съвременното образование

Тук се интегрират цели, форми и методи на взаимодействие с ефекти от сътрудничеството – сигурност, доверителност, издръжливост и желание да се преодоляват трудности. Положително е оформянето на малки хетерогенни групи, в които се включват деца с различни в това отношение възможности.

II. РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Седмичният брой на педагогическите ситуации, които ще се провеждат за всяка възрастова група, е определен в съответствие с минималния и максималния седмичен брой, определен в Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование.

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

*9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cvet@abv.bg*

Предвижда се организирането и провеждането на допълнителни педагогически ситуации по образователно направление „Български език и литература“, тъй като в детската градина преобладават деца от етническите малцинства, чийто майчин език е различен от българския. Предвид разнородния състав на групата (съставена е от деца от всички възрастови групи), при разминаване броя на педагогическите ситуации или времето за провеждането им – когато учителят провежда педагогическа ситуация с по-големите деца, помощник-възпитателят организира игрови занимания с по-малките.

През учебната 2023г./2024г. в детската градина ще се работи с децата по програмната система на поредицата „Златно ключе“ на издателство „Бит и техника“.

**ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА**

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добричка, ул. Трета2; тел: 05710/2374;

e-mail: ana_cvvet@abv.bg

СЕДМИЧЕН ХОРАРИУМ ПО НАРЕДБА № 5 НА МОН ЗА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ 15.09. – 31.05.

ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ	МИНИМАЛЕН БРОЙ ПС СЕДМИЧНО			
	1. ГРУПА	2. ГРУПА	3. ГРУПА	4. ГРУПА
Български език и литература	1 + 2	2 + 2	2 + 2	3 + 2
Математика	1	1	2	3
Околен свят	1	2	2	2
Изобразително изкуство	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2
Конструирани и технологии	1	1	2	2
Физическа култура	3	3	3	3
Общ седмичен брой ПС	11 + 2	13 + 2	15 + 2	17 + 2

* с червен цвят са добавени допълнителните (2 броя) часове за деца с майчин език, различен от българския;

Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 15 до 20 минути – за първа и за втора възрастова група, и от 20 до 30 минути – за трета и за четвърта възрастова група.

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cvet@abv.bg

III. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ВСЯКА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

1. ТЕМАТИЧНОТО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ВСЯКА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Изработва се в съответствие с разпоредбите на чл. 30 от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование. То отчита интересите на децата и спецификата на образователната среда; осигурява ритмичното и балансираното разпределяне на съдържанието по образователните направления и включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата.

Тематичните разпределения се изготвят от учителите и се утвърждават от директора преди началото на учебната година.

2. МЕТОДИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА

Като се има предвид, че предучилищния период е най-пластичната възраст, важно е да се отчитат динамичните изменения, които стават във възрастовото и в индивидуалното развитие на детето – да се проследяват на постиженията на всяко дете.

Своеобразието на тази дейност на учителя се изразява преди всичко в това, че тя е *вградена в текущото педагогическо общуване*. Това на практика се осъществява чрез включване в конкретните ситуации на *задачи* за проследяване на резултатите от образователните направления.

1. Средствата за диагностика и анализ на резултатите от образователния процес се прилагат:

- *Текущо*: чрез ситуации, по отделните образователни направления.
- *На принципа “вход-изход”*: за сравняване и оценяване на резултатите от направленията, осъществявани през съответна учебна година.

Оптимален резултат се постига при ***съчетаване на двете форми***, което дава възможност да се имат предвид следните ***основни задачи*** пред учителя:

- да се проверява обективно ефективността на използваните диагностични методи, средства и подходи по отношение оценяването и проектирането на взаимодействието;

- да се проследяват резултатите от педагогическото взаимодействие по образователни направления; общо за детската група; по отношение на всяко дете;

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА, ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;

e-mail: ana_cvet@abv.bg

- на базата на тези резултати да се планират предстоящите дейности по образователни направления;
- да се осъществява реална индивидуализация и диференциация като се използват средства за обучение на децата съобразно: индивидуалните им особености или специалните им образователни потребности;
- да се проследява системно динамиката на всяко дете.

2. Проследяване на резултатите съобразно основните структурни равнища към съдържанието на програмата:

- Резултати, свързани пряко с постигане на целите по образователните направления от програмата;
- Резултати, отразяващи цялостните постижения на децата и усвоените умения, знания и отношения по образователни направления – образователни ядра и съдържащите се в тях знания, умения и отношение;
- Установяване на ключови умения, знания и отношения, които произтичат от връзката между всички равнопоставени образователни направления от програмата и тяхното единство.

IV. МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Съгласно чл. 2, ал. 2 от Закона за предучилищното и училищното образование участниците в образователния процес са децата, учениците, учителите, директорите и другите педагогически специалисти, както и родителите.

Учителят има ключова роля в детската градина. Той следва да познава и прилага интерактивни технологии за социализация на детето; интерактивни технологии за партньорство с родителя – „модел на педагогическо взаимодействие : семейство – детска градина“; знания за правата на детето (върху примера на Конвенцията на ООН за правата на детето, Закона за закрила на детето в Р.България, Закона за защита от дискриминация и други закони); подходи и модели за образование в междуетническа среда, интеркултурно и мултиетническо образование; философията на програмата или програмната система, по която е избрала да работи детската градина (педагогически и психологически подходи, форми на педагогическо взаимодействие с

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cvet@abv.bg

деца, родители и помощник-възпитатели), организационни подходи, определящи организацията на външната и вътрешна педагогическа среда, избор на дидактически средства и материали и др.

Приоритетно място в личното портфолио на учителя, както и в неговата длъжностна характеристика намира знанието за правата и отговорностите на детето в условията на постмодернистичното общество и европейското образователно пространство:

1. Учителят стимулира детето да взема самостоятелни решения.
2. Подбира такива методи, които стимулират креативността и оригиналността на детето в отношението му към природата и обществото.
3. Вярва във вътрешния потенциал на всяко дете и стимулира адекватната за него мотивация за постижение.
4. Използва приоритетно интерактивни технологии в основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие в условията на детската градина.
5. Учителят в съвременната детска градина е можещият, градивният и инициативен субект, който чрез своите личностни и професионални компетенции е призван да реализира ново равнище на българското предучилищно образование.

Перспективите в оптимизацията на сътрудничеството актуализират ролята на учителя в следните насоки:

- Диференциация на семействата: социален статус; условия на живот; възпитателни възможности;
- Индивидуален подход към родителите: образование; професия; житейски и възпитателни ориентации;
- Проучване на възпитателния потенциал на семейството и диференциране на конкретни модели на родителско поведение към децата и типове позиции спрямо учителите и детската градина;
- Умения за провокиране на интерес у родителите към проблемите в развитието на детето;
- Обучение в ефективни методи и средства за възпитателно влияние чрез съвременни форми за педагогическо образование – групови дискусии и индивидуални консултации, акцентът в които се поставя върху активното участие на родителите чрез

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cvet@abv.bg

дейности и упражнения, съдействащи за повишаване на тяхната педагогическа култура.

Философията на европейската традиция предполага изграждане от учителя на гъвкави социални модели на поведение у детето, чрез стимулиране на неговата социална интелигентност. Това изисква от него познаване на интерактивни технологии за в педагогическата работа с детето, родителя и помощник-възпитателя. Влизането в сила на европейският стандарт за професията „помощник-възпитател в отглеждането и възпитанието на деца” в детската градина изисква промяна на неговата квалификационна характеристика, както и промяна на нагласите на учителя за педагогическо взаимодействие с него в цялостния режим в условията на детската градина.

*

* *

Оптимизацията на взаимодействието „детска градина – семейство” се свързва със следните очаквания от взаимодействието на педагога с тях:

- Добронамереното отношение и квалифицираната помощ може да направи родителите „експерти” във възпитанието;

- Доверието и откритостта във взаимоотношенията е най-важната предпоставка за ефективно сътрудничество;

- Обмяната на информация и равностойното участие е предпоставка за позитивното развитие на децата;

- Запознаването със спецификата на възпитателно-образователния процес в детската градина съдейства за придобиване на адекватна представа относно отговорността на учителската професия;

- Създаването на условия за контрол върху работата на педагогическия екип от семейството ще повиши доверието в детското заведение.

Съвременната визия за ролята и значението на семейното възпитание изразява посланието за мисията му на своеобразен посредник между детето и външния свят. Тя се предпоставя от концепцията на Европейската референтна рамка за ориентация на образователния процес към усвояване на редица ключови компетенции, социални норми, ценности и стереотипи на поведение, първоизточник на които е семейната среда.

Семейството заема най-значимо място в обществената система за възпитание,

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cvet@abv.bg

което означава, че процесът на семейно възпитание трябва да се подпомага, а не да се ръководи, защото родителите са първите и най-влиятелни възпитатели на децата си, а в предучилищна възраст семейството е най-референтната за детето група, формираща базисното отношение към света и културата на поведение. Възприемайки непосредственото влияние на семейната среда, детето акумулира устойчив социален опит, който продължава да развива както самостоятелно, така и за дълъг период от време чрез отношенията с родителите си.

Семейството е способно да реализира основните задачи на семейното възпитание в предучилищна възраст:

- Създаване на условия и предпоставки за въвеждане и ориентиране на детето в средата, солидарност с ценностите на семейната общност;
- Първоначално овладяване на моралните и правни норми на обществото;
- Приобщаване към националните и общочовешки ценности;
- Изграждане на хуманно отношение и алтруизъм към другите хора;
- Стимулиране на индивидуалността и творчеството в опознаването на света;
- Развитие на познавателните способности и самосъзнанието;
- Създаване на условия за правилно физическо и здравно-хигиенно развитие;
- Изграждане на позитивно отношение към знанията (образованието).

Семейството може да превърне в реална инициативна страна във взаимодействието с детската градина. Сътрудничеството с родителите за осигуряване на ефективен образователен процес и подходящи условия за живот и дейности на децата се реализира чрез формални и неформални стратегии и форми, съобразени с условията на региона, социалния статус на семействата и спецификата на образователно-възпитателния процес в конкретното детско заведение.

Семействата могат да придобият познания и умения за ефективно възпитателно влияние върху децата чрез процеса на педагогическо образование на родителите. Родителите не са професионални педагози, но чрез адекватен процес на педагогическо образование те са потенциално способни да усвоят позитивни модели на родителско поведение, да осмислят и осъзнаят конкретните възпитателни ситуации и начините за разрешаване им, и да изградят достойнство, комфорт и увереност в себе си като възпитатели.

Хуманно-личностният подход се прилага по отношение на външната и

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cvet@abv.bg

вътрешната организационна педагогическа среда. Той определя стимулирането на личностната активност на родителя на надситуативно и интегрално равнище (между учителя, детето и директора на образователната институция – детска градина).

В основата на този подход стоят следните изяви на родителя като сътрудник на педагога:

- Действените ценности на родителя. Те определят отношението на родителя към условно символните обекти в контекста на партньорските връзки и взаимоотношения с учителя и детето.
- Познавателните ценности на родителя определят от своя страна отношението към когнитивните обекти и явления.

*

* *

Правата на детето. Интегриране и равен достъп. Прилагането на нова стратегия за образование в мултикултурна среда се подчинява на прилагането и разработването на педагогически технологии структурно подчинени на рефлексивният подход, като психологически. Рефлексията от своя страна изисква развитие на такива феномени като: самооценка, осъзнаване и саморегулация на индивида.

Съществува педагогическа технология, специфична за деца от ромски и турски произход. Тя определя използването на подходящи педагогически и психологически подходи, съобразно маркерите на средата, семейния език, етническата принадлежност, обичайно-обредна система, социокултурния статус и други.

В България живеят три етнически общности и множество етнически групи. Всяка от тях носи своята специфика по отношение на културата, езика и ценностните си ориентации.

Конфесионалните групи (по маркер: религия) също играят значителна роля в процеса на образование в мултикултурна среда.

Необходимо е педагозите да работят в партньорство със социалните и здравни работници и органите за взаимопомощ.

Един от най-важните подходи при изучаването на правата и отговорностите на детето е ценностно ориентираният подход. Той се базира на еднаквите права на децата и недискриминацията основана на етнос, пол, националност и т.н.

Изграждането на социална интелигентност у детето е задача още

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cvet@abv.bg

предучилищния период. Доближаването до другия, различния, изисква осъзнаване на знанието за него. Тази концепция се налага от Атинската декларация за интеркултурно образование /2007/ на министрите на образованието от страните членки на ЕС. Акцентът е върху културното многообразие на различните нации, етнически общности и етнически групи битувачи на географската територия на Европейския съюз. Децата трябва да бъдат запознавани с традиции, обичаи, обреди, език, видове изкуства на различните нации и етноси, чрез средствата на личностната и комуникативна рефлексия.

Интеркултурният диалог изисква познаването и прилагането от учителя на билингвални и психосемантични технологии за усвояване на знания от детето, чийто етнически и национален произход е различен от българския.

Непознаването и неприлагането от учителя на педагогически технологии, стимулиращи интеркултурната компетентност у детето е дискриминираща индикация .

Функционирането на предучилищното образование като единна хуманно-демократична среда за образование и оптимално творческо развитие на детето в детската градина предполага следните основополагащи принципи на организация педагогическо взаимодействие:

ПУБЛИЧНОСТ И ОТКРИТОСТ - като отворена система за всички субекти и обществени групи, които са носители на националните ни традиции в образованието на подрастващите и популяризират световните новости в български вариант.

Образователната институция е открита за делови и личностни срещи на деца/ученици и възрастни с различен опит, културна принадлежност, езикова компетентност. Тя както и в подготвителния етап е място за ново начало и просперитет, освободено от страха от грешката. За времето на първите години от предучилищното детство обаче този принцип означава и разширяване на субективните граници на утвърждаването на детската индивидуалност, зависещи от типа висша нервна дейност, от диференциарото насочване към разширяване на хоризонта на детската светоусещане. Естествено до края на периода се търси преодоляване на информативността и перманентно усъвършенстване на способността за рефлексия.

ТРАДИЦИИ И ВИЗИЙНОСТ – като разширяване на субективните възможности при използването на перспективата за европейска интеграция и взаимен обмен на новаторство.

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cveta@abv.bg

Прилагането на този принцип гарантира организационно също житейският контекст на интегриране на детето. Проектирането на взаимодействието като динамична и усъвършенстваща се система осигурява през първите години основата на преустройство на индивидуалния опит като балансиране на тенденциите между различните култури – съществени за субекта при желанието му да поставя и преодолява граници в социокултурен план.

ИНТЕЛЕКТУАЛИЗАЦИЯ И ПРАГМАТИЗЪМ – още с постъпването на детето в институцията се гарантира конструктивизъм като характер на учебната програма на детската градина.

Индиректното провокиране на споделяне на опит и неговият взаимен обмен са насочени към приоритетите на речевни, социални, екологични, математически и приложно-практически, художествени и двигателни умения, които интегрират опита на подрастващите. Детето се подготвя за точно определени дейности, необходими за обучението, но в този процес овладява значими и ценни точно за него компетенции чрез направленията и Държавните образователни стандарти.

ТОЛЕРАНТНОСТ И СЪТРУДНИЧЕСТВО – освен езиковите различия се уважава самоутвърждаването, индивидуалният избор и още от първа група на детската градина се подпомагат умения за контакти с хората и активно опериране с предметния свят. Цели като утвърждаването на търпеливост, доверителност спрямо чужди мнения, религиозни убеждения, необикновени и чужди обичаи и начини на държане са на вниманието на педагозите. Повишената толерантност в институцията се аргументира също със социални феномени. В нея се придобива опит да се взаимодейства с другите, да се вниква в мислите им и в начините на отношението им към света.

ШИРОТА И СИСТЕМНОСТ – принцип, гарантиращ интеграцията на детето в делови и личностен план. За тригодишното дете е важно да не бъде изолирано и затруднено от налагане на граници и гледните точки на възрастните. Предметно-логичното мислене, естетическите възприятия и богатата сетивност, емоционалните оценки, символичните роли и двигателни реакции предполагат разнообразие от активности, свободни избори на теми, проекти, материали и дейности. Програмите на детската градина трябва да съдържат възможности да се избира, изпробва, греша и успява, за да се възпитава откривателство, самостоятелност, разбиране на зависимости, отношения в тяхната закономерна връзка.

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cveta@abv.bg

КОМПЕНСАТОРНОСТ И УСПЕВАЕМОСТ – принцип, който утвърждава в предучилищното детство правото на сътворяване на собствен свят – игров, социален, приложно-практически и креативен.

Важно за учителите е да го открият в тези измерения, но не само като съобщаване и осведомяване, а като последващи нови и непознати, но ценни взаимни опити за сътрудничество. В педагогически план това са механизми за преодоляване на пропуските във възпитанието и обучението и за безболезненото придвижване към постижения, гарантиращи просперитета в дейността, поведението и общуването – премахване на езиковата бариера, използване на резервите на личния опит и субективизирането му чрез подходящите интерактивни педагогически форми и методи, отговарящи на потребностите и усъвършенстващи възможностите на подрастващите. Така се структурира личният опит и се подреждат приоритети според обществено приемливи очаквания.

Формулировката на единните принципи комплексно утвърждават детската градина като равностоен на училището партньор в единната социално-педагогическа система “детска градина – начално училище” за приемствено образование при интегриране на възпитанието и обучението във взаимодействието с педагога.

Конкретните права и задължения на участниците в предучилищното образование във връзка с реализиране на механизма на сътрудничество и взаимодействие са конкретно определени с Правилника за дейността на детската градина.

Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и ДГ се осъществяват чрез:

* **Индивидуални срещи в удобно за двете страни време:** всеки ден от 11:30 до 12:00

* **Родителски срещи:** четири срещи на година, тематично определени от родителите и учителите;

* **Присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование:**

- по време на основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие;
- при изпълнение на проекти;
- в спортни изяви, празници и други. (ако не е обявена епидемична обстановка в страната, или при вземане на всички предпазни мерки според здравните изисквания)

ДЕТСКА ГРАДИНА «ДЕТЕЛИНА», СЕЛО ПОБЕДА,
ОБЩ. ДОБРИЧКА

9372 с.Победа, общ. Добричка, обл. Добрич, ул. Трета2; тел: 05710/2374;
e-mail: ana_cvet@abv.bg

*** Други форми за комуникация:**

- изпълнение от участниците на разработени правила за взаимодействие между деца, родители и учители;
- реализиране на модел за запознаване и адаптация на деца и родители към дейността на детската градина преди постъпване;
- примерни правила за децата в групата;
- писмена информация за постиженията на детето в началото и в края на учебната година;
- поддържане на информационни табла за родителите.

*

* *

Посочените приоритети, концептуални цели, структурирането на тематичното разпределение по групи и образователни направления, проследяването на резултатите от образователния процес, както и механизма за взаимодействие между участниците в предучилищното образование са важна част от стратегията за развитие на детската градина, характеризираща се със следните основни аспекти: мисия и визия, ценността на нагласите, поведението и глобалната цел на педагогическия екип.

Програмната система на ДГ „Детелина“ може да се актуализира при необходимост по всяко време на годината.

При обявяване на извънредна епидемична обстановка на територията на страната, мероприятията между ДГ и родителите, или други институции се провеждат при строго спазване на специални мерки, ползване от всички на лични предпазни средства, спазване на дистанция и др. според предписанията на МЗ, или на РЗИ Добрич.